

TRGOVINA

STANJE

Zakon o trgovini („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 52/2019), koji zauzima centralno mesto među propisima koji uređuju promet robe i usluga, stupio je na snagu i primenjuje se od 30. jula 2019. godine. Iako je samim Zakonom o trgovini predviđeno da će podzakonski akti biti doneti u roku od 12 meseci od dana njegovog stupanja na snagu, značajniji koraci u tom pravcu nisu načinjeni, te se do daljnjeg primenjuju podzakonski akti doneti do dana stupanja na snagu Zakona o trgovini, osim odredaba koje su u suprotnosti sa njim.

Ključne novine Zakona o trgovini su:

1. Bolja definicija prodajnih podsticaja

Glavni oblici trgovine po sniženim cenama su konačno definisani, praćeni posebnim pravilima za svaku od njih. Ti oblici su: sezonsko sniženje, akcijska prodaja i rasprodaja. Sezonsko sniženje moguće je prirediti najviše dva puta godišnje i to tako da početak perioda sezonskog sniženja počne između 25. decembra i 10. januara, odnosno 1. i 15. jula, sa ograničenjem da svako sezonsko sniženje može trajati najviše 60 dana. Akcijska prodaja je definisana kao prodaja robe/usluge po ceni koja je niža od prethodne cene te robe/usluge i traje ne duže od 31 dan. Rasprodaja robe je definisana kao prodaja po nižoj ceni u odnosu na prethodnu cenu, i može se prirediti isključivo u slučaju prestanka poslovanja trgovca, prestanka poslovanja u određenim objektima ili prestanka prodaje određene robe, uz dodatna ograničenja u pogledu izdvajanja robe na rasprodaji i nabavke novih količina iste.

2. Uvođenje definicija vrsta trgovine na daljinu

Po prvi put su definisani pojmovi elektronske platforme i elektronske prodavnice, a izvršena je i podela daljinske trgovine na elektronsku trgovinu i ostalu daljinsku trgovinu. Dodatno su definisani pojedini oblici elektronske trgovine i to: webshop, elektronska platforma i drop-shipping. Webshop predstavlja osnovni oblik elektronske trgovine i označava prodaju robe i/ili usluge preko elektronske prodavnice koju trgovac obezbeđuje na svom sajtu. Elektronska platforma povezuje trgovce i potrošače, na način da je potrošač u ugovornom odnosu sa trgovcem, s tim da se pomenutim ugovornim odnosom određuje platforma preko koje se obavlja naručivanje, plaćanje i isporuka. Specifičnost vezana za drop-shipping jeste to da se roba potrošaču isporučuje direktno iz magacina proizvođača.

3. Zahtevi za obeležavanje

Zakon o trgovini nameće obavezu trgovca na daljinu da podatke o obaveznom označavanju učini dostupnim neposredno i trajno.

4. Ukidanje obaveze objavljivanja maloprodajnog formata

Zakon o trgovini ukida obavezu isticanja dosad važećeg trgovinskog formata, tako da trgovci sada mogu slobodno odlučiti da li će isticati trgovinski format. Ukoliko se odluče da ipak to urade, i dalje se primenjuju podzakonska pravila koja se odnose na takav format.

5. Prikrivena kupovina kao nova dozvola u nadzornom postupku

Tržišni inspektor je sada ovlašćen da vrši prikrivenu kupovinu robe/usluga, u skladu sa propisima koji se odnose na postupak nadzora, u cilju efikasnijeg otkrivanja nelegalne trgovine.

Uz donošenje novog Zakona o trgovini, usvojene u i izmene i dopune Zakona o elektronskoj trgovini („Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 52/2019).

(Zakon o trgovini i Zakon o elektronskoj trgovini su nadalje označeni kao Zakoni)

COVID-19

Trgovina, kao i svi drugi aspekti ekonomije, pretrpeli su teške posledice zbog pandemije COVID-19. Naime, vanredno stanje u Srbiji uvedeno je 15. marta 2020. godine, posle čega je usledilo ograničenje kretanja, što je uticalo na radno vreme svih trgovaca. Dalje, zbog zatvaranja granica i obustave vazdušnog i drumskog saobraćaja, uvoz i izvoz robe imali su velikih poteškoća.

POBOLJŠANJA

Kao što je prethodno spomenuto, pozitivni koraci su načinjeni usvajanjem Zakona. Međutim, dodatnih poboljšanja Zakona nije bilo tokom prethodne godine.

PREOSTALI PROBLEMI

Iako sam Zakon o trgovini predviđa usvajanje seta podzakonskih akata u roku od 12 meseci od dana njegovog

stupanja na snagu, značajniji napori u tom pravcu nisu učinjeni. Stoga, podzakonski akti usvojeni do dana stupanja na snagu Zakona o trgovini će se primenjivati do daljnjeg, što stvara poteškoće u pogledu novouvedenih

odredbi Zakona o trgovini.

Što se tiče Zakona o elektronskoj trgovini, jedan broj odredbi će se primenjivati tek po prijemu Srbije u Evropsku uniju.

PREPORUKE SAVETA

- Posvetiti pažnju podzakonskim aktima. (3)
- Potrebno je dalje usklađivanje sa propisima i standardima EU. (3)
- Pojednostavljenje uvoznih procedura. (3)